

V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 2002-2003

20 februari 2003

# HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

## COMMISSIE VOOR ECONOMIE, LANDBOUW, WERKGELEGENHEID EN TOERISME

Interpellatie van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de nieuwe tariefverhoging door Telenet ingevolge zijn feitelijk monopolie wat kabeltelevisie betreft

Interpellatie van de heer Eddy Schuermans tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de houding van de Vlaamse regering in het Arcelordossier

Vraag om uitleg van de heer Eddy Schuermans tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de mogelijkheid om de bouwactiviteiten in Limburg aan te zwengelen met LRM-middelen



## Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

Donderdag 20 februari 2003

### **WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Roland Van Goethem**

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.05 uur.*

#### **Interpellatie van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de nieuwe tariefverhoging door Telenet ingevolge zijn feitelijk monopolie wat kabeltelevisie betreft**

**De voorzitter :** Aan de orde is de interpellatie van de heer Bogaert tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de nieuwe tariefverhoging door Telenet ingevolge zijn feitelijk monopolie wat kabeltelevisie betreft.

De heer Bogaert heeft het woord.

**De heer André-Emiel Bogaert :** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, in mijn interpellatieverzoek heb ik een overzicht gegeven van de oprichting van het bedrijf Telenet tijdens de vorige legislatuur in 1998, de zware lening en de bankfinanciering van 1,25 miljard euro bij hoofdzakelijk Nederlandse bankiers. Ook de GIMV en de VPM zijn bij de zaak betrokken.

Telenet legt nu opeenvolgende tariefverhogingen op vanuit een quasi machtsmonopolie. De overheid is van bij de oprichting tot op de dag van vandaag een zeer belangrijke speler.

Mijnheer de minister, reeds in juni 2002 werden gerichte vragen gesteld aan u over Telenet en aan minister Van Grembergen over de verzilvering van de kabelnetwerken die door de intercommunales aan Telenet werden verkocht. U gaf beiden tekst en uitleg in juli 2002 en stelde dat er geen vuiltje aan de lucht was. De donkere wolken waren opgetrokken, de crisisperiode van Telenet was voorbij. Van forse

prijsstijgingen voor deze duurzame dienstverlening was op dat ogenblik hoegenaamd geen sprake.

Inmiddels hadden zeven op de tien Vlamingen zich door Telenet laten overhalen om een contract voor breedbandaansluiting af te sluiten. De richtprijs was op dat ogenblik 37,16 euro per maand. De eerste kritiek kwam er toen het bedrijf eenzijdig en zonder voorafgaande voorlichting aan de consumenten de prijs verhoogde met 13 procent om de moeilijke kastoestand in evenwicht te brengen. Enerzijds was het beleid van de Vlaamse overheid gericht op het zo goedkoop mogelijk ingang doen vinden van de digitale communicatie bij een zo breed mogelijk publiek – waar ik volledig achter sta -, anderzijds schreven de kranten medio 2002 dat Telenet haar klanten bedroog door ze in de val te lokken met een zeer scherpe prijszetting – en dat klopt – en ze nadien te gijzelen via opeenvolgende verhogingen.

Eind december, begin 2003 zitten we in hetzelfde schuitje. Inmiddels heeft Telenet 1,6 miljoen kabelabonnees en beheert twee derde van de bekabeling in Vlaanderen. De aangekondigde verhogingen voor 2003 en 2004 moeten uiteindelijk 33 miljoen euro per jaar opbrengen. Volgens de directie van Telenet is dit het begin.

Algemeen directeur Sickinge geeft als reden hiervoor de verhoogde investering in de sector van de digitale televisie op. Voor het bestuur klopt die redenering misschien, maar de contractant, die zijn vertrouwen in Telenet heeft gesteld, heeft daar weinig of geen boodschap aan.

Insiders beweren dat het veeleer om een verbetering van de cashflow en de afbouw van openstaande schulden gaat. Het onderzoek van digitale televisie zou er hoegenaamd niets mee te maken hebben. Het is opmerkelijk dat de kranten in koor uithaalden naar Telenet en kritiek hadden op de prijsverhoging met 38 procent. Enkele maanden voor-

## Bogaert

dien was die al gestegen met 13 percent. In totaal is dat 51 percent. Het loont dan ook de moeite om deze zaak onder de loop te nemen.

Minister Stevaert zei dat dit niet kon, dat dit grof was, dat de prijsverhoging ongehoord was, enzovoort. Ik begrijp volkomen het bestuurlijk en politiek standpunt van minister Stevaert. Hij noemt zich de vader van de afschaffing van het kijk- en luistergeld. Uiteraard ziet hij zich niet graag links of rechts voorbijgestoken door Telenet, dat verhogingen doorvoert.

De vorige regering heeft een 'monstre sacré' geschapen. Ze heeft – wellicht met goede bedoelingen – een tegenspeler willen oprichten tegen alle bestaande of mogelijke Europese monopolies. Door het beleid van de Vlaamse regeringen werd er echter juist een monopolie gecreëerd. De opeenvolgende prijsverhogingen maken dat de consument diep in de buidel moet tasten.

Mijnheer de minister, ik weet dat uw overtuigingskracht legendarisch is. Tot nader order geef ik de klant echter gelijk als hij vindt dat die prijsverhogingen voor die dienstverlening ongepast zijn. Hij heeft er geen oren naar.

Zoals dikwijls in de politiek, staan de beste stuurlieders eens aan de wal. Sommigen zeggen dat de privatisering van de intercommunales van kabelbedrijven beter niet was doorgevoerd. Dat wordt nu 'après la lettre' gezegd. Ook tegenover dat standpunt sta ik zeer kritisch. Achteraf is zoiets immers gemakkelijk gezegd.

Mijnheer de minister, het is veeleer van belang het standpunt van de Vlaamse regering ten aanzien van de huidige malaise te kennen. De Vlaamse regering is niet rechtstreeks verantwoordelijk voor de prijsstelling bij Telenet, maar sinds 1998 en de zware lening, en gezien de huidige aandeelhoudersstructuur, hebben we rechtstreeks en onrechtstreeks een vrij grote vinger in de pap, ook in het beleid. In hoeverre volgt de Vlaamse regering, via de overheidsholding VPM, het Telenet-dossier ?

Telenet vertegenwoordigt bijna 20 percent van de GIMV en de GIMV is op haar beurt voor 70 percent in handen van de Vlaamse overheid. Het is in dit parlement erg moeilijk over beursgenoteerde bedrijven te spreken. Ik heb het dan ook alleen over de VPM en de Vlaamse regering.

Welk standpunt neemt de Vlaamse regering in ten aanzien van de exorbitante tariefverhogingen van Telenet ? Moeten de uitlatingen van Vlaams minister Stevaert gezien worden als een uiting van het standpunt van de Vlaamse regering, of betreft het een persoonlijk initiatief ?

Welk standpunt neemt de Vlaamse regering in ten aanzien van het deels door haarzelf gecreëerde monopolie van Telenet inzake kabeltelevisie ? Op welke wijze kan de Vlaamse regering in de toekomst meer greep krijgen op de prijssetting van een duurzame basisdienstverlening, zoals kabeltelevisie er tenslotte een is ? Hoever staat het momenteel met de betaling van Telenet van de contractueel vastgelegde vergoedingen aan de lokale besturen ?

**De voorzitter :** De heer Stassen heeft het woord.

**De heer Jos Stassen :** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de heer Bogaert heeft grondig de voorgeschiedenis van de gebeurtenissen geschetst. De vraag is hoe het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering zich verhouden tot deze privé-maatschappij. Ze is voor een deel opgebouwd op basis van de verdiensten van de GIMV. Daar heeft zowel de vorige als de huidige Vlaamse regering toe bijgedragen, alsook hun onderhandelingen met de intercommunales. Er is dus een overheidsaandeel, maar we moeten de huidige toestand aanvaarden.

Dat geldt ook voor de Vlaamse regering en haar afzonderlijke ministers. De gevolgen van de beslissingen van de vorige en de huidige Vlaamse regering zijn duidelijk. We moeten ons daar naar gedragen. Als we willen ingrijpen, moeten we dat doen op het niveau waarop we dat kunnen.

Dat een Vlaams minister vindt dat zulke prijsstijgingen niet kunnen, is zijn goed recht als politicus, maar niet als Vlaams minister. De mensen maken dat onderscheid echter niet, dus als hij zoiets zegt, hebben we een probleem. Eigenlijk mag hij dat niet doen. Hij zou zich moeten richten tot de federale minister van Economische Zaken en hem vragen in te grijpen.

Zijn argument kan dan zijn dat het om een universele dienstverlening gaat, en dat dat verantwoordelijkheden met zich meebrengt. Die positie biedt voordelen, omdat ze een feitelijk monopolie inhoudt, maar ze impliceert ook verplichtingen, zoals de prijssetting voor bepaalde doelgroepen, het ontsluiten van minder bereikbare delen van het land,

## Stassen

enzovoort. Bovendien heeft ze gevolgen voor de prijs, zowel de maximale als de minimale.

Dit is echter een verantwoordelijkheid van de toezichhoudende overheid, zeker wat de prijssetting en de maximumfactuur betreft. Ik heb zulke uitspraken ook over een ander dossier gehoord, en het stoort me mateloos dat er uitspraken worden gedaan door mensen die niet voor de materie bevoegd zijn. Ik vind dat niet kunnen, en ik vraag u dat aan uw collega door te geven. Zeker in deze tijd, waarin verschillende niveaus door elkaar lopen, ook politiek en electoraal, moeten ministers opletten met uitspraken waarmee ze eigenlijk zichzelf in de kijker plaatsen. Ze spelen daarmee in feite de bal door naar een ander niveau zonder dat duidelijk te zeggen, en zonder dat duidelijk is of hun eigen partij op dat niveau iets zal doen, bijvoorbeeld een maximumprijs opleggen.

Voor het overige is dit een zaak van de privé-sector, al moet ook de overheid haar rol spelen op verschillende niveaus. Ik hoop dat Telenet rekening houdt met wat er allemaal over is gezegd.

**De voorzitter** : Minister Van Mechelen heeft het woord.

**Minister Dirk Van Mechelen** : Mijnheer de voorzitter, collega's, de heer Stassen heeft het antwoord al gegeven, dus we kunnen overgaan tot punt twee van de agenda. (*Gelach*)

Ik zal desondanks toch nog een antwoord formuleren. De eerste vraag van de heer Bogaert was in welke mate de Vlaamse regering dit soort dossiers volgt. Ik val in herhaling als ik stel dat de GIMV een beursgenoteerde onderneming is met 30 procent minderheidsaandeelhouders. Dat betekent dat de Vlaamse overheid over geen andere informatie mag beschikken dan de informatie die ook aan alle andere aandeelhouders is verstrekt. Dat blijkt ook uit de briefwisseling die ik met de toenmalige voorzitter van de Bankcommissie, de heer Duplat, heb gevoerd.

Het Telenetdossier wordt geregeld besproken in de raad van bestuur van de GIMV. De vertegenwoordigers van de VPM en haar voorzitter zijn daar vanzelfsprekend bij aanwezig. De beslissing tot verhoging van de kabeltarieven is genomen door de raad van bestuur van Telenet. Daarin heeft de GIMV echter maar één mandaat van de twaalf. Deze beslissing betreft trouwens een volstrekt operationele aangelegenheid die geheel onder de be-

voegdheden valt van de raad van bestuur van Telenet. Het is dus geen bevoegdheid van de aandeelhouders, laat staan van de Vlaamse regering.

De bestuurders in de vennootschap moeten in eerste instantie de belangen van de onderneming dienen. Ik kom daar later nog op terug. Het is niet aan de GIMV daar kritiek op te geven. De continuïteit van de onderneming is belangrijk, en bovendien is de schuldgraad van Telenet vrij hoog. Wat telt, is dat het financieel evenwicht behouden blijft en dat toekomstige investeringen kunnen worden gefinancierd.

Ik verwijs hierbij naar mijn antwoord op een interpellatie over de houding van de Vlaamse regering en de VPM inzake de GIMV als meerderheidsaandeelhouder van de overheid in Telenet, van 4 juli 2002. Ik voelde me een beetje als de brandweerman van dienst. In mijn antwoord heb ik toen gesteld dat de GIMV sinds de start van het dossier-Telenet, dat dossier heeft behandeld als een eigen investeringsdossier. De zogenaamde 'derdenfunctie' van de GIMV bestaat al lang niet meer, die werd namelijk afgeschaft bij de beursgang. De GIMV beslist bijgevolg autonoom over het dossier, zonder ruggespraak van de minister bevoegd voor het economische overheidsinstrumentarium.

De GIMV is beursgenoteerd en moet bijgevolg al haar beslissingen nemen in het belang van al haar aandeelhouders en dus zeker ook in het belang van de 30 procent kleine aandeelhouders. De GIMV zorgt ervoor dat alle aandeelhouders regelmatig via de geëigende kanalen worden geïnformeerd. Dat gebeurt ook in dit dossier. Het is mijn indruk dat de belangen van de GIMV als beursgenoteerde maatschappij perfect gelijklopen met die van het Vlaams Gewest. De Vlaamse regering kan met andere woorden geen andere directieven geven aan de VPM dan het verdedigen van de belangen van de GIMV. Voor de beslissing werd genomen om de tarieven te verhogen, heeft de raad van bestuur van Telenet zich ervan vergewist dat zowel de prijzencommissie van het ministerie van Economische Zaken als de programmaraad van de gemengde intercommunales, hiervoor hun toestemming hebben verleend.

Mijnheer Bogaert, u vroeg naar het standpunt van de Vlaamse regering tegenover de tariefverhoging. Aangezien het gaat over de autonome beslissing van de raad van bestuur van een privaatrechtelijke vennootschap, een NV van privaat recht, behoort het niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse regering om een standpunt in te nemen, laat staan om de tariefverhoging exuberant te noemen.

## Van Mechelen

De Vlaamse regering stelt alleen vast dat de NV MixtICS, de nieuwe vennootschap waaraan de tien gemengde intercommunale kabelmaatschappijen hun vergunningen voor het aanleggen en exploiteren van een kabelnet hebben overgedragen bij beslissing van het VCM van 13 december 2002, zich strikt heeft gehouden aan de geldende regels inzake tariefverhoging. Vandaag is de exploitatie van tien gemengde intercommunales dus samengebracht in één bedrijf, de NV MixtICS.

Een verschillend tarief hanteren in één maatschappij, was niet langer te rechtvaardigen, vandaar de gelijktrekking van de tarieven. Bovendien is de NV van plan om vanaf 1 maart twee nieuwe zenders op te nemen in het abonnement, namelijk Cartoon Network dat tekenfilms uitzendt van 6 uur tot 21 uur en Turner Classic Movies dat films uitzendt van 21 uur tot 6 uur. Krachtens artikel 113 van de mediadecreten moet het VCM hiervoor toestemming nog verlenen.

In vergelijking met andere West-Europese landen biedt NV MixtICS een relatief groot aantal zenders aan, namelijk 25. Na de tariefaanpassing zal de NV zich naar eigen zeggen in het Europees gemiddelde bevinden, rekening houdend met het tarief en het aantal aangeboden zenders. Dit illustreert de vraag of er al dan niet misbruik wordt gemaakt van de monopoliepositie.

Artikel 6, paragraaf 1, ten zesde van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 over de hervorming der instellingen, bepaalt dat het prijs- en inkomensbeleid uitsluitend onder de bevoegdheid van de federale overheid valt. De prijzen die de kabelmaatschappijen aan hun consumenten aanrekenen, zijn in de eerste plaats onderworpen aan het federale prijzenbeleid. In dit verband heeft de minister van Economische Zaken bij ministerieel besluit van 20 april 1993 prijsverhogingsaangiften opgelegd aan de onderneming van onder meer de teledistributiesector. 'Cowboyprijsverhogingen' zijn dus onmogelijk, want verhogingen moeten altijd worden voorgelegd aan de prijzencommissie en vergen de uitdrukkelijke goedkeuring van de minister van Economische Zaken. Dit impliceert dat kabelmaatschappijen geen prijsverhogingen mogen toepassen zonder voorafgaande aanvraag bij de algemene inspectie van de prijzen en de mededingingen. In deze prijzencommissie hebben vertegenwoordigers van zowel vakbonden als van werkgevers zitting.

De NV MixtICS heeft de procedure gevolgd en heeft van de prijzencommissie een gunstig advies

gekregen. Wellicht speelde daarbij het feit een rol dat de automatische jaarlijkse indexatie van de tarieven in de teledistributiesector verboden zijn op basis van artikel 57, paragraaf 1 van de wet van 30 maart 1976 betreffende de economische herstelmaatregelen. De prijzen in de teledistributiesector worden dus niet automatisch gekoppeld aan de index, maar moeten individueel worden voorgelegd aan de prijzencommissie en aan de inspectie van de prijzen en mededingingen.

Ik geef u nog een aantal informatieve elementen over de prijsverhoging. Alle diensten en producten in ons land worden regelmatig aangepast aan de levensduurte en aan de stijgende kosten. Veel van deze diensten en producten worden aangepast aan de index, terwijl een aantal andere producten, zoals olie en gas, permanent worden aangepast aan de marktprijs. Voor de kabeltelevisie werden sporadisch tariefaanpassing doorgevoerd. Dat gebeurde elke keer met het akkoord van de prijzencommissie.

Het is nu 9 jaar geleden dat de laatste tariefaanpassing werd doorgevoerd door de gemengde intercommunales. In deze 9 jaar is de levensduurte gestegen, zijn de lonen van de werknemers gestegen en zijn ontegensprekelijk de kosten gestegen. Andere kabelmaatschappijen, inclusief de zuivere intercommunales, hebben regelmatig hun prijzen aangepast aan deze levensduurte.

De NV MixtICS is juridisch gezien een aparte vennootschap met een eigen rekening. Ook Telenet is een aparte vennootschap met een gescheiden boekhouding. De tariefaanpassing dient dus uitdrukkelijk om de stijgende kosten van MixtICS te bekostigen. Telenet heeft het ministerie van Economische Zaken ervan kunnen overtuigen dat er geen kruissubsidiëring is tussen kabeltelevisie enerzijds en internet en telefonie anderzijds. Met andere woorden, het is niet zo dat de aanpassing van de prijsstructuur van het kabelabonnement dient om via kruissubsidiëring internet en telefonie te gaan ondersteunen.

Uit een persmededeling van het bedrijf leiden we af dat Telenet de opbrengsten wenst te besteden aan een modernisering van het bestaande netwerk dat dateert uit de jaren zestig en begin jaren zeventig, waarbij de bandbreedte moet worden opgetrokken omdat het bestaande kabelnet stilaan zijn limieten bereikt. Telenet investeert jaarlijks tussen de 30 en de 35 miljoen euro in dit kabelnet. De prijsstijging zal dit jaar ongeveer 24 miljoen euro opleveren en volgend jaar waarschijnlijk 32 miljoen euro.

## Van Mechelen

Over de uitspraken van mijn collega bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken heb ik weinig te zeggen. Ik stel voor dat u uw vragen aan hem richt.

Welk standpunt neemt de Vlaamse regering in ten aanzien van het deels door haarzelf gecreëerde monopolie van Telenet inzake kabeltelevisie? Ik denk dat er in Vlaanderen de facto geen wettelijk monopolie op het vlak van kabeltelevisie bestaat. Uitzonderd in de stad Leuven, is er in de praktijk in elke regio wel slechts één kabelmaatschappij actief: vandaag, gisteren en waarschijnlijk ook morgen. Dit neemt niet weg dat het elke kijker in Vlaanderen vrij staat om over te stappen naar bijvoorbeeld terrestriële televisie of satelliettelevisie. Het aanbod aan populaire televisiezenders is in die laatste gevallen vanzelfsprekend beperkt.

De oprichting door tien Vlaamse gemengde kabelmaatschappijen van de NV MixtICS, die de kabel-distributie verzorgt op het grondgebied van bijna 215 gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap, kan inderdaad worden gekwalificeerd als een concentratie in de zin van de wet tot bescherming van de economische mededinging, gecoördineerd op 1 juli 1999. In overeenstemming met deze wet werd de vermelde concentratie van 9 juli 2001 voorgelegd aan de Raad voor de Mededinging. De raad heeft op 23 augustus 2001 geoordeeld dat deze concentratie van kabelmaatschappijen kan worden toegelaten conform artikel 33, paragraaf 2 van de vermelde wet.

U weet dat ik in dit parlement vanaf het begin een verdediger was van het Telenetproject. Welnu, dankzij Telenet behoren Vlaanderen en België tot de absolute wereldtop qua breedbandinternetpenetraties. Eind 2002 bedroeg de breedbandpenetratie 15,9 percent in België en 18,2 percent in Vlaanderen. Telenet was als eerste op de internetbreedbandmarkt en heeft voor de nodige druk gezorgd, zodat Belgacom zeer snel zijn ADSL-internetaanbod heeft ontwikkeld.

Het resultaat vandaag is dat nagenoeg 100 percent van de Vlamingen een keuze heeft tussen minstens twee breedbandinfrastructuren, internetoperatoren en meerdere aanbieders van breedbandinternetdienstleveranciers. De breedbandinternettarieven in België behoren bovendien tot de goedkoopste van geheel Europa. Op het vlak van telefonie zijn sinds de vrijmaking van de telecommunicatiemarkt op 1 januari 1998 en vooral door de aanwezigheid van Telenet de eindgebruikersprijzen voor telefonie met ruim 40 percent gedaald in Vlaanderen.

Op welke wijze kan de Vlaamse regering in de toekomst meer greep krijgen op de prijszetting van duurzame basisdienstverlening, zoals onder meer kabeltelevisie? Vandaag worden de eindgebruikersprijzen voor tv-abonnementen ex ante goedgekeurd door de minister bevoegd voor economische zaken. Hij neemt deze beslissing na advies van de Prijzencommissie. Trouwens, degenen die vorig jaar het debat over de broodprijs hebben gevolgd, zullen weten dat men in dit soort dossiers meestal nogal wikt en weegt voordat men een beslissing neemt.

Daarnaast werd de prijsverhoging mede bepaald door de Programmaraad. Het gaat hier dus niet alleen om de Prijzencommissie van Economische Zaken en om de minister, ook de Programmaraad heeft zijn zeg gehad. U weet dat in deze Programmaraad de vertegenwoordigers van de intercomunales zitting hebben. Ze moeten toezien op het naleven van de 'public guarantee'-voorwaarden die werden afgesproken tussen de gemengde intercomunales en Telenet bij het overdragen van de netwerken. Het fameuze sociaal abonnement is vandaag nog altijd mogelijk op basis van de voorlegging van een attest van het ministerie van Sociale Zaken.

Het verdient misschien onze aandacht om hier toch even in te gaan op de vraag naar universele dienstverlening. Daarom wil ik even stilstaan bij de jongste ontwikkelingen op het vlak van digitale televisie in Vlaanderen: een debat dat we ondertussen al meermaals hebben gevoerd. De voorzitter van de commissie voor Media is hier aanwezig. Ik wil daarom in herinnering brengen dat de Vlaamse regering sinds januari 2000 een vooraanstaande rol probeert te spelen in het domein van nieuwe mediadiensten vanuit de zorg voor een duurzame universele dienstverlening. Vandaag is het een mooi moment om dit te stellen, omdat op dit ogenblik de e-governmentconferentie begonnen is – misschien waren we beter daar geweest – die de Vlaamse regering organiseert om een stand van zaken te maken van waar we staan en waar we heen gaan.

De beleidsacties die we inmiddels hebben genomen in het kader van Vlaanderen in de informatiemaatschappij, hebben een directe link naar een aantal van de vier concrete doelstellingen die we hebben geformuleerd in de beleidsnota Media bij de aanvang van de legislatuur. Het betreft enerzijds de doelstelling Vlaanderen optimaal te laten inspeelen op de opportuniteit van de informatiemaatschappij en anderzijds de doelstelling om alle gelegingen van de Vlaamse maatschappij rechtmatig kansen te geven om toegang te krijgen tot en deel

## Van Mechelen

te nemen aan de optimale informatiedoorstroming en -verstrekking. U weet dat ik altijd heb geprobeerd om met daden de digitale kloof tussen onze burgers zo snel mogelijk te dichten. Ik heb lang in de woestijn gepredikt, maar sinds januari 2000 krijgen we stilaan het gelijk aan onze kant. Het tijds-perspectief wordt gerealiseerd waarbinnen we iedere Vlaming – en daarvoor moeten we De Post niet inschakelen om kastjes uit te delen of andere dubieuze initiatieven – die een televisietoestel in zijn woonkamer heeft staan, en bij mijn weten is dat 99,99 percent van de Vlamingen, zullen laten participeren aan een belangrijke informatiedoorstroming en -verstrekking.

Deze opdracht werd nog eens bekrachtigd in de beheersovereenkomst met de VRT van 7 juni 2001 waarin uitdrukkelijk werd bepaald dat de VRT een belangrijke rol moet vervullen bij het optimaal inspelen van Vlaanderen op de opportuniteit van de informatiemaatschappij. De convergentie van informatietechnologie, telecommunicatie en media leidt immers tot een gewijzigd kijk- en luistergedrag. Daarenboven wordt het voor lokale omroepen moeilijker om kwaliteitsvolle inhoud te maken of te kopen ten gevolge van de toenemende globalisering en consolidatie binnen de internationale mediaindustrie.

Ik was vandaag in de vroege ochtend te gast op een demonstratie van high definition television die op dit ogenblik in Japan 60 percent van het aanbod uitmaakt. Ik kon vaststellen in wat voor een bliksemsnel evoluerende maatschappij we terecht zijn gekomen en wat eventueel de opportuniteit van deze HDTV is. Het is trouwens één van onze Vlaamse ondernemingen, namelijk Alfacam, dat ongeveer een derde van alle productiefaciliteit zal uitmaken bij de komende Olympische Spelen in Athene. Vlaamse bedrijven hebben de leiding in HDTV in Europa en zelfs bijna op mondiaal vlak.

We hebben er alle belang bij om als kleine regio onze vrij performante breedbandmogelijkheden optimaal uit te spelen om te komen tot nieuwe ontwikkelingen. De VRT moet de ontwikkeling van de nieuwe media van nabij opvolgen en moet vooral de nieuwste mediatoepassingen aan de kijker en luisteraar aanbieden zodat alle geledingen van de Vlaamse maatschappij, onafhankelijk van de vermogenstoestand, rechtmatig toegang kunnen krijgen tot de optimale informatiedoorstroming en -verstrekking.

U weet dat we heel ver gevorderd zijn met het proefproject Digitaal Thuisplatform. Misschien moeten we daar eens op een ander ogenblik tijd voor maken in een gemengde commissie. We zijn nu ook volop bezig, samen met de VUB, het IMEC en de VRT in het onderzoeksprogramma Empeg voor de Vlaamse audiovisuele sector, waarbij we Europese standaarden ontwikkelen in Vlaanderen. Ik heb ooit gezegd dat degene die de master key in handen heeft, altijd het gemakkelijkst en het eerst toegang zal hebben tot het huis. Als we erin slagen om met dit Empeg-programma de opening te forceren, zullen we een kolossale voorsprong hebben.

Ik heb dat vrijdag jongstleden mogen toelichten voor Medianet, dat gevormd wordt door de uitgevers, de audiovisuele sector, de kabelmaatschappijen en een aantal belangrijke maatschappijen waaronder Alcatel, Philips en Sony. Ik heb gezegd waar we juist mee bezig zijn en waar we volgens mij zullen uitkomen. Er waren heel wat productiehuisen aanwezig, zoals Woestijnvis en Jambers. Zij moeten nu met formats beginnen inspelen op dit soort televisie. We zijn binnen de VRT ook bezig met de oprichting van een ASP, een application service provider, waarbij we een softwaredienstenplatform proberen te bouwen voor de hele mediasector in Vlaanderen, maar waarschijnlijk met een Europese dimensie, zoals dat ook bestaat voor de banksector en de petrochemie.

De conditio sine qua non om te lukken in de interactieve digitale televisie, die enorme mogelijkheden biedt op termijn, is een samenwerking tussen enerzijds Telenet, Interkabel, de VRT en de VMM, waardoor we een platform kunnen uitbouwen dat uniek is in Europa en de wereld. De Europese Commissaris Liikanen is in december te gast geweest bij de VRT om na te gaan hoe ver we reeds staan in dit soort projecten en programma's. Stilaan groeit de intentie om dit te doen uitgroeien tot een Europese standaard.

Mijnheer Bogaert, het is ook in dit perspectief dat u die inspanningen van Telenet moet plaatsen. Wij zijn op dit ogenblik bezig met de ontwikkeling van wat we een breedbandtechnologietestbank noemen. Hierdoor kan zowel aan hard- en software, als aan productie en content en formats een soort platform worden aangeboden. We stellen een testbank ter beschikking die kan leiden tot applicaties. Het is niet toevallig dat bedrijven zoals Portus, Real Software en vele andere in het e-VRT-project zijn gestapt. We gaan zo snel mogelijk van naam te veranderen. Het wordt een soort e-Flanders-, e-media-project. Het is de bedoeling dat we een interactief



## Van Mechelen

digitaal platform ontwikkelen waarmee Vlaanderen een voorsprong neemt op de rest van Europa.

U vraagt me ook hoever het staat met de betaling door Telenet van de contractueel vastgelegde vergoedingen aan lokale besturen. Op 9 augustus 2002 werd de closing van de tweede fase van de Telenet-transactie afgesloten, waardoor de integratie in Telenet van de kabelactiviteiten van de gemengde intercommunales definitief een feit werd.

Door deze closing werden nog een aantal elementen van de eerste fase, namelijk de verkoop van Telenetaandelen gefinaliseerd, werd definitief afgesproken wat de call-optiepremie zou zijn, enzovoort. De closing van de tweede fase – de verkoop van de kabelinfrastructuur – resulteerde in de onmiddellijke toekenning van een gigantisch bedrag in cash. Het gaat om 378 miljoen euro dat aan de gemengde intercommunales wordt overgemaakt. Daarnaast worden aandelen toegekend en worden sommige betalingen in cash aan de privé-partner in de gemengde intercommunale uitgesteld.

Van het bedrag van 378 miljoen euro werd 275 miljoen euro toegewezen aan de gemeenten-vennoten. De rest gaat hoofdzakelijk naar de pensioenen en Electrabel. De modaliteiten van uitbetaling aan de gemeenten-vennoten werden door de raad van bestuur van iedere intercommunale individueel vastgelegd. Er waren verschillende mogelijkheden: volledige of gedeeltelijke uitbetaling, voorlopige reservering, toekenning van een interimdividend, tijdstip van uitbetaling. De gemengde intercommunales fungeerden wat dat betreft als een soort interface tussen de NV Telenet en de gemeenten.

Daarnaast was er een uitgestelde betaling van 318 miljoen euro in hoofdsom. In afspraak met de verkopers werd eind december reeds 60 miljoen euro betaald. Een bijkomende schijf van 40 miljoen euro wordt binnenkort betaald. De onderhandelingen hierover zijn aan de gang. De overige bedragen moeten later in het jaar worden betaald, in functie van de resultaten van het bedrijf.

Mijnheer Bogaert, zoals u weet, bezitten de intercommunales een pakket nieuwe aandelen in Telenet. Die kunnen eventueel in een later stadium worden verzilverd. De mogelijke realisatiewaarde zal dan uiteindelijk afhangen van de prestaties van Telenet en van de marktomstandigheden. U weet beter dan ik dat het niet zo evident is om die vandaag de dag in de telecomsector te voorspellen.

De beschikbare reserves van de gemengde intercommunales en de vergoeding die ze na de closing ontvangen, moeten nog tussen de aandeelhouders van de gemengde intercommunales worden verdeeld. Daarover wordt een debat gevoerd tussen de gemeenten en Electrabel.

Na de bijkomende investeringen in 2002 en de cashontvangsten bedraagt de huidige netto cashinbreng van de GIMV 29,9 miljoen euro. De voor 2002 geïnvesteerde 109 miljoen euro werd immers integraal gerecupereerd via de gedeeltelijke verkoop van de GIMV-participatie aan Callahan International in februari 2002. Dit komt erop neer dat de GIMV op dit ogenblik een participatie in Telenet heeft van 15,2 procent.

**De voorzitter** : De heer Bogaert heeft het woord.

**De heer André-Emiel Bogaert** : Mijnheer de minister, ik dank u voor het uiterst onderbouwde antwoord.

U liet daarstraks blijken dat we hierover misschien beter zouden discussiëren tijdens een e-governmentconferentie. Ik geloof dat niet. Dit is de juiste plaats daarvoor. Het is geen spel tussen 124 parlementsleden en 10 ministers. We vertegenwoordigen ongeveer 6 miljoen Vlamingen. We moeten de kiezers niet naar de mond praten, we moeten er wel naar luisteren.

Ik verwijs naar het dossier-Lernout & Hauspie. Politici zijn nogal snel om zich aan te melden als er iets moet worden geopend. Ze zijn echter even vlug om de foto's uit het familiealbum te verwijderen als de zaken wat minder goed gaan.

Mijnheer de minister, uw antwoord klopt volledig. Jan en Mie Modaal hebben, waarschijnlijk ten onrechte, hierover een andere indruk. Zelfs bij de pers is dat het geval. Dat is ook de reden waarom ik, als een boer op zijn akker, deze vraag stel. De overheid heeft Telenet opgericht. Het 'kleeft' nog altijd aan diezelfde overheid. Telenet is nu een afzonderlijke NV. De prijszetting gebeurt elders. Uw uitleg was ingewikkeld, maar correct. Ik stel echter de vragen die de man in de straat stelt. U hebt een zeer onderbouwde en degelijke uitleg gegeven. Ik ben blij dat uit de Handelingen zal blijken hoe de zaak in elkaar zit.

U hebt zelf toegegeven dat, toen in 2002 het bedrijf het water aan de lippen stond, de Vlaamse regering het dossier naar zich toe heeft getrokken om het afsluiten van een zware lening mogelijk te maken. We kunnen niet zeggen dat het een ver-van-mijn-

**Bogaert**

bedshow is. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat zowel de huidige als de vorige regering het dossier van vrij dichtbij hebben gevolgd.

Los van het feit van wie die prijszetting moet goedkeuren, is het toch zo dat de prijzen eerst met 13 percent werden verhoogd en dat er een verhoging van 38 percent werd aangekondigd. We kunnen dat niet ontkennen. Mijnheer de minister, u hebt gezegd dat het bedrijf zelf beweerde tot de middenmoot te behoren. Op 16 januari heb ik een brief gekregen van de heer Sickinge, waarin staat dat Telenet zich ver beneden die middenmoot bevindt. Dit toont aan dat het niet makkelijk is om de bronnen op een juiste wijze te hanteren. U had het daarnet over de performantie van onze bedrijven. Ik twijfel daar niet aan, ook niet aan het feit dat de Vlaamse overheid voldoende middelen ter beschikking moet stellen om in de 21e eeuw mee te zijn.

Er wordt gezegd dat het om duurzame dienstverlening gaat. Er wordt toegegeven dat het om een soort monopolie gaat. Het klopt dat elke Vlaming zich een schotelantenne kan aanschaffen. Er is echter een verschil tussen de theorie en de praktijk. Telenet heeft 1,6 miljoen abonnees. Dat is bijna een monopolie, punt aan de lijn.

We hebben het hier over duurzame dienstverlening die de overheid ooit op poten heeft gezet. Er wordt een vrij substantiële prijsverhoging doorgevoerd. De vragen in het parlement zijn dan ook gewettigd. Mijnheer de minister, u hebt een in juridisch en administratief opzicht degelijke uitleg gegeven. Ik meen wat ik zeg. Aan de buitenwacht moet echter ook eens gezegd worden wat de toestand is. Dat gebeurt momenteel niet.

De media zouden toch performant moeten zijn als het om hun eigen ideeëngoed gaat. Welnu, wat ik daarin lees, is gewoon een vertaling van wat er leeft op straat, en voor een groot stuk ten onrechte is. De bedoeling van mijn interpellatie was, zoals altijd, op een hoger niveau te vernemen wat op een lager niveau totaal verkeerd wordt gepercipieerd.

Het was zeker niet mijn bedoeling de regering aan te vallen. Ik heb alleen willen wijzen op het feit dat het al te gemakkelijk is te zeggen dat het 'ons ontvliedt naar de privé-sfeer' en dat we er om duizend-en-een redenen nog weinig mee te maken hebben. Dat heeft niets te maken met privatisering of het openbaar maken van dingen, maar met het feit dat men zijn verantwoordelijkheid moet durven te dragen, ook in moeilijke dossiers.

Als, zoals de heer Stassen zegt, leden van de Vlaamse regering in het openbaar hun eigen mening zeggen over de prijsverhogingen, dan is het voor de buitenwacht een zaak van de Vlaamse regering, of het nu klopt of niet. Dan is het ook een aanleiding om een vraag of een interpellatieverzoek in te dienen. Ik zal dan ook, zij het dan in een brief, aan minister Stevaert vragen op grond van welke feiten, overwegingen of bevoegdheden hij dit publiek heeft gemaakt.

Mijnheer de minister, ik neem akte van de situatie, van het feit dat de prijszetting een federale bevoegdheid is en van het feit dat het om een NV en dus een privé-onderneming gaat. Wel vraag ik de Vlaamse regering, in zoverre dat in de VPM, de GIMV en andere structuren mag, toch van ver over de schouder mee te kijken, zoals dat in het verleden vaak is gebeurd als dat nodig was, en dit dossier van duurzame dienstverlening goed te volgen.

Ik dank u voor uw onderbouwd antwoord.

**De voorzitter** : Minister Van Mechelen heeft het woord.

**Minister Dirk Van Mechelen** : Ik heb de debatten in 1995 of 1996 zelf meegemaakt, onder andere enkele malen in een gemengde commissie. We mogen niet vergeten dat toen het Vlaams Parlement het Telenetdecreet goedkeurde, de GIMV voor 100 percent de aandeelhouder namens de overheid was, en dus functioneerde als een instrument van de economische politiek van de Vlaamse regering. Intussen is er echter een beursgang geweest, en is de rol van de regering ten aanzien van deze dochteronderneming van de GIMV totaal veranderd.

We hebben ons met het dossier bemoeid op het moment dat Telenet het water tot aan de lippen stond. We deden dat niet vanuit een bezorgdheid om de kabelinfrastructuur, maar omdat de GIMV een belangrijk aandeel heeft in Telenet en ervoor moest zorgen dat de onderneming haar volle waarde zou behouden.

Ik beschik over een tabel met de prijzen van kabelabonnementen in Europa na die prijsaanpassing. Die geeft een goed beeld van de positie van Vlaanderen, zowel qua aanbod als qua tarieven. Het is uiteraard niet aan mij om de tariefverhoging te verdedigen, maar wel om de context ervan duidelijk te maken en uit te leggen hoe we daartegenover moeten staan.

De universele dienstverlening is gegarandeerd in alle contracten, met alle lusten en lasten van dien.

## Van Mechelen

Er is een de facto monopoliepositie, maar er zijn ook alternatieven. Die hebben weliswaar hun beperkingen, maar het is in Vlaanderen nog steeds mogelijk televisie te kijken zonder Telenet. Belgacom is trouwens ook bezig met experimenten.

Gezien het de facto monopolie is het de opdracht van de prijzencommissie na te gaan of een tariefverhoging economisch verdedigbaar en gerechtvaardigd is. De besluitvorming is langs die weg gegaan, dus ook met de betrokkenheid van de prijzencommissie en de programmaraad, die samengesteld is uit de tien gemengde intercommunales. Die hebben hun fiat moeten geven om de prijsverhoging door te kunnen voeren.

Er is dus wel degelijk sprake van transparante regels en beleid. Ik deel uw zorg, en ik hoor op straat en op andere plaatsen dezelfde commentaar als u, maar we moeten ook zien dat er bijna geen enkel land in de wereld is met zo'n dienstverlening in de kabelsector als het onze.

**De voorzitter** : Het incident is gesloten.

– *De heer André-Emiel Bogaert, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

## Interpellatie van de heer Eddy Schuermans tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de houding van de Vlaamse regering in het Arcelordossier

**De voorzitter** : Aan de orde is de interpellatie van de heer Schuermans tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de houding van de Vlaamse regering in het Arcelordossier.

Minister Van Mechelen zal antwoorden in naam van minister-president Dewael.

De heer Schuermans heeft het woord.

**De heer Eddy Schuermans** : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, eind vorige maand werden we getroffen door berichten over de houding van de Vlaamse overheid ten aanzien van Arcelor. Het Vlaams Gewest is aandeelhouder van deze belangrijke staalgroep. De minister heeft enkele maanden geleden omstandig de positie van

het Vlaams Gewest geschetst naar aanleiding van de begroting of de beleidsbrief. Het Vlaams Gewest is als aandeelhouder ook vertegenwoordigd in de raad van bestuur van Arcelor.

Deze groep bouwt een aantal van zijn activiteiten af, onder andere in Frankrijk en Duitsland, maar ook in het Luikse. Opvallend is dat de vertegenwoordiger van de Vlaamse overheid in de raad van bestuur die beslissing verdedigt. Dat is ook openbaar gemaakt. Hij verdedigt de sluiting van de zogenaamde 'continentale' hoogovens zoals in Luik omdat de activiteit te duur zou zijn, en er een overproductie zou zijn van vlakstaal.

Daar zijn reacties op gekomen. Waals minister Kubla en Vlaams minister-president Dewael hebben elkaar ontmoet, en de heer Kubla zou uit dat gesprek hebben begrepen dat de vertegenwoordiger van het Vlaams Gewest in de staalgroep de Walen in hun protest zou steunen of hen ten minste niet zou tegenwerken. Volgens de media was de heer Kubla daar niet erg duidelijk over.

We hebben dus enerzijds de verklaringen van de vertegenwoordiger, ook in de media, dat de beslissing gerechtvaardigd en economisch onderbouwd is, en dat hij ze als lid van de raad van bestuur dan ook steunt, en anderzijds het al dan niet vermeende engagement van de Vlaamse regering, in de persoon van de minister-president, dat die vertegenwoordiger in de raad van bestuur de belangen van Wallonië in Arcelor zou steunen of althans niet zou tegenwerken.

Mijnheer de minister, wat is de houding van de Vlaamse regering in dit dossier ? Welke positie moet de vertegenwoordiger daar vertolken ?

**De voorzitter** : De heer Moreau heeft het woord.

**De heer André Moreau** : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, als er werkelijk een tegenstelling is tussen enerzijds de verklaring van de Vlaamse vertegenwoordiger dat er goede argumenten zijn voor de sluiting, en anderzijds het standpunt dat aansluit bij het Waals protest, dat op zich begrijpelijk is vermits iedereen graag zoveel mogelijk tewerkstelling in eigen streek heeft, dan worden er twee tegenstrijdige standpunten ingenomen. Dat is niet ernstig. Ik wil beklemtonen dat zoiets niet kan. Ik volg graag mensen die logisch denken en handelen, maar wat ik nu hoor, is alles behalve logisch.

**De voorzitter** : De heer Stassen heeft het woord.

**De heer Jos Stassen** : Mijnheer de voorzitter, bij de bespreking van de beleidsbrief 2003 over het economisch instrumentarium, hebben we het al eens over deze problematiek gehad. We vertrokken bij de vaststelling dat het Vlaams Gewest via de PMV en de NV Staal een van de grootste aandeelhouders is van Arcelor. Ik heb de leden van de raad van bestuur toen opgeroepen om in de mate van het mogelijke de belangen van het Vlaams Gewest te verdedigen in het bedrijf. De discussie verliep goed. De minister heeft geantwoord dat met twee zaken rekening moet worden gehouden : de continuïteit van de maatschappij en de gewestelijke belangen. Duidelijkheid is nodig en de Vlaamse regering moet die creëren.

Ik wil deze keer niet vooruit lopen op het antwoord, maar zou een oproep willen lanceren aan de Vlaamse regering. Ik weet wel dat het heel moeilijk is en dat de minister-president zijn woorden goed moet wikken en wegen. Ik wil vragen om heel correct te zijn en geen beloftes te doen die niet kunnen worden waargemaakt. Een raad van bestuur werkt niet zoals de politiek. In een openbaarbatcultuur kunnen politici zeggen dat ze niet akkoord gaan met de gang van zaken. Als een raad van bestuur iets beslist, dan wordt elk raadslid geacht om die beslissing te verdedigen. Als een raadslid dat niet doet, dan moet hij opstappen. Hetzelfde geldt voor de aandeelhouders. In deze zaak is het Vlaams Gewest een aandeelhouder. Daarom wil ik aan de minister-president vragen dat hij aan de andere deelregering laat weten dat wij ons aandeel niet kunnen gebruiken zoals zij het willen. Hij moet onze argumentatie uit de doeken doen, maar hij mag zeker geen beloftes doen die hij niet kan waarmaken. Dat zou niet geloofwaardig zijn tegenover de vakbonden en de anderen die ijveren voor het voortbestaan van de hoogovens.

**De voorzitter** : Minister Van Mechelen heeft het woord.

**Minister Dirk Van Mechelen** : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Schuermans, misschien hebt u mijn reactie gehoord in het radioprogramma Actueel. Ik heb er vrij snel en eerlijk het – volgens mij enig juiste – standpunt namens Vlaanderen vertolkt. Voor ik dieper inga op dat standpunt, zet ik eerst alle feiten op een rijtje.

Op 24 januari 2003 heeft de raad van bestuur van Arcelor de beslissing genomen om de geïntegreerde productie van vloeibaar staal geleidelijk stop te zetten in Luik, Bremen, Eisenhüttenstadt en Florange. Dat houdt in dat de warme fase waarbij ijzererts wordt omgezet in staal op die plaatsen ge-

heel of gedeeltelijk zal worden afgebouwd. De eerste hoogoven die in 2004 dichtgaat is de kleinste van de twee van STAHLwerke Bremen. In 2005 moet de hoogoven van Cockerill Sambre in Ougrée dicht en in 2006 de kleinste van de twee van Eko Stahl in Eisenhüttenstadt, samen met de hoogoven van Seraing. In 2009 en 2010 moeten de hoogovens van Sollac Lorraine in Florange dicht. De operatie komt neer op een capaciteitsvermindering van 8 miljoen ton in 2010. Voor België en in het bijzonder voor Luik betekent het verdwijnen van de warme fase dat 1.700 jobs in het gedrang komen.

De beslissing van Arcelor past in de strategie van het bedrijf om de prijzen te beïnvloeden door de productie aan te passen aan de wetmatigheden van de markt en om als grootste producent van platen in koolstofstaal de volumes aan te passen aan de huidige vraag. Door het sluiten van de hoogovens wil Arcelor een structurele overcapaciteit van 2 miljoen ton per jaar en 3 tot 5 ton aan niet-rendabele productiecapaciteit schrappen. De beslissing van Arcelor om de productiecapaciteit van haar landinwaartse vestigingen -want over die vestigingen gaat het, of ze nu liggen in Luik, Bremen of Florange – te verminderen, is gebaseerd op de vaststelling dat de productiekosten er ongeveer 15 tot 30 euro per ton hoger liggen dan in de maritieme vestigingen van Arcelor. De vernieuwingskosten van de landinwaarts gelegen hoogovens kunnen nooit worden terugverdiend. Economisch gezien, is het dus niet verstandig om te blijven investeren in landinwaartse hoogovens. We mogen niet vergeten dat de hoogoven van Luik tot stand is gekomen toen ijzererts uit Lotharingen werd gehaald en vette steenkool uit de Borinage. Luik lag toen in het centrum. Vandaag moet elke ton steenkool en elke ton ijzererts worden aangevoerd via de haven van Antwerpen om daarna over het Albertkanaal te worden getransporteerd naar Luik waar het wordt omgezet in koolstofstaalplaten.

De vertegenwoordiger van het Vlaams Gewest in de raad van bestuur van Arcelor heeft correct beslist. Hij stelde dat : ‘de beslissing logisch is indien rekening wordt gehouden met de overcapaciteit in de staalsector en het niet winstgevend zijn van een derde van de staalproductie. Er wordt niet langer geïnvesteerd in de landinwaartse installaties omdat maritieme sites goedkoper kunnen produceren.’

De herstructurering van de staalnijverheid die Wallonië nu meemaakt, werd reeds lang geleden aangekondigd door Jean Gandois. Ik heb toevallig zijn boekje en heb het herlezen. Op de vraag wat over 25 jaar zal resten van de staalindustrie antwoordde

## Van Mechelen

hij in 1984, dus bijna 20 jaar geleden, het volgende : 'Volgens mij niet veel, maar we hebben tijd om aan een industrieel project te werken dat zal toelaten om dramatische gebeurtenissen te vermijden. Cockerill Sambre redden, wil zeggen dat we over een periode van 25 tot 30 jaar moeten komen tot een sterk afgeslankte staalnijverheid zonder economische drama's, zonder sociale drama's, tegelijkertijd met een echte regionale reconversie.' Als we het scenario van 2006-2007 toepassen, dan blijken zijn woorden heel profetisch te zijn.

U vroeg wat de rol was van de vertegenwoordigers van het Vlaams Gewest in de raad van bestuur. De logica achter de beslissing van de raad van bestuur is duidelijk. Arcelor wordt geconfronteerd met een overcapaciteit waardoor structurele ingrijpen onvermijdelijk zijn. De minder goede sites komen vanzelfsprekend eerst aan bod. Ik was deze week trouwens te gast bij Opel in Antwerpen. Ook daar hing het zwaard van Damocles boven onze hoofden. We proberen om als overheid consequent in te grijpen en onze verantwoordelijkheid op te nemen, maar ik blijf erbij dat dat alleen kan als we toekomstgericht denken. Degenen die nog geloven in een economisch beleid gebaseerd op conservatieve reflexen, zijn gedoemd om elke keer opnieuw de factuur te betalen ten gevolge van hun foute beslissingen.

De beslissing die onze vertegenwoordiger heeft genomen in de raad van bestuur, werd genomen in het belang van het bedrijf en van de aandeelhouders. Zoals u weet behoort het Vlaams Gewest tot die aandeelhouders. Bij Arcelor bezit de overheid een niet onbelangrijk pakket aandelen, maar de vraag is of dat pakket groot genoeg is om een ander beleid dan een nuchter economisch beleid te voeren. Het antwoord is 'neen'. Op dit ogenblik is 12,75 percent van de aandelen in het bezit van overheden. Het Groothertogdom Luxemburg heeft 5,9 percent, Wallonië heeft 4,25 percent en Vlaanderen heeft nog 2,6 percent.

Vertegenwoordigers worden natuurlijk geconfronteerd met enerzijds het algemeen belang van de regio's en anderzijds het bedrijfsbelang. Conform de vennootschapswetgeving moeten ze handelen in het belang van het bedrijf en in het belang van de aandeelhouders. Bestuurders hebben dus een duidelijke rol met duidelijke plichten.

Ik denk niet dat dit alles betekent dat vertegenwoordigers van de overheid in bepaalde dossiers hun gewest of hun land niet meer extra kunnen

verdedigen. Mijns inziens heeft een vertegenwoordiger van de overheid in een vennootschap wel degelijk de plicht en het recht om zich maximaal te informeren, om vragen te stellen en om te proberen op de uiteindelijke beslissing te wegen, vanzelfsprekend steeds in het belang van de onderneming en van de aandeelhouder.

Bovendien is het voor de Vlaamse vertegenwoordiging zeer moeilijk om te wegen op de besluitvorming omdat het Vlaams Gewest slechts één vertegenwoordiger op achttien heeft. Laten we alles dus toch wel in het juiste perspectief bekijken. Als de gewesten invloed willen hebben op de besluitvorming, dan kan dit alleen maar gebeuren door andere bestuursleden ervan te overtuigen dat een beslissing die al dan niet moet worden genomen, anders moet zijn in het belang van de vennootschap.

Ik denk dat de Vlaamse vertegenwoordiger zijn rol van bestuurder juist heeft gespeeld. Hij heeft niet alleen de belangen van Arcelor behartigd, maar hij heeft tegelijkertijd ook gewaakt over het patrimoniale belang van het Vlaams Gewest. Dat is ook zijn opdracht. Dit stemt volledig overeen met de beleidsvisie van de Vlaamse regering, die ik heb verwoord in mijn beleidsbrief van 2003 over het economisch overheidsinstrumentarium. Hierin staat duidelijk vermeld dat Staal Vlaanderen werd opgericht om de staalbelangen van de Vlaamse overheid te groeperen, en niet alleen om ze doelmatig te beheren, maar ook en vooral om ze optimaal te gelde te maken zonder evenwel de markt te verstoren. Ik denk dat ik daarin toch wel twee stappen sneller heb gereageerd dan mijn Waalse collega.

Bij de fusie van Arbed, Arcelaria en Usinor bezat Staal Vlaanderen 4,3 percent van de aandelen. Dit werd inmiddels teruggebracht tot 2,6 percent. We hebben dat niet gedaan omdat ik ergens een gat in de begroting wou vullen. De reden is eigenlijk heel eenvoudig. Mijn voorgangers zijn leningen aangegaan die ertoe strekken dat we op 20 december van dit jaar de bankschuld van Gimvindus moeten terugbetalen. Die bedraagt nog altijd 157 miljoen euro, dus meer dan 6 miljard frank. Dat bedrag moeten we op 20 december op tafel leggen.

Vanuit die optiek heb ik vanaf mijn aantreden steeds voor een aantal zaken geijverd. Zo heb ik geprobeerd een aandelenwap door te voeren tussen Sidmar-aandelen en Arbed- of Arcelor-aandelen. Daardoor waren we in de mogelijkheid om op een subtiele manier in de loop van 2002 aandelen af te stoten. Op die manier ben ik stilaan een reserve aan het opbouwen die me in staat moet stellen

## Van Mechelen

om zonder de Vlaamse begroting te belasten op 20 december van dit jaar de bankschuld van 157 miljoen euro netjes terug te betalen zonder dat ik opnieuw met de banken moet gaan onderhandelen over een herschikking van deze schuld.

Verder is Arcelor nog een opleg verschuldigd aan Staal Vlaanderen op 839.467 niet-stemgerechtigde aandelen die door Sidmar in 1984 werden uitgegeven en door deze laatste vervroegd werden ingekocht in 1992, mits het betalen van een voorschot van 4,2 miljard frank. Ik kan u verzekeren dat we alleen al hierover enige uren met de Europese Commissie hebben moeten onderhandelen. Op 30 juni 2002 werd deze opleg in de boeken van Staal Vlaanderen gewaardeerd op 112 miljoen euro.

Momenteel onderhandelt Staal Vlaanderen met Sidmar en met Arcelor over de grootte van het nog verschuldigde bedrag. Men zit daar immers met heel de waardering van die niet-stemgerechtigde aandelen, die eertijds eigenlijk een soort verkapte subsidieverstrekking waren. Europa stelt natuurlijk de grootst mogelijke vragen en kijkt in dit geval met veel genoegen toe op het feit dat deze op een marktconforme manier zullen worden verrekend. Op dit ogenblik onderhandelen we daar dus over.

In elk geval staat het vast dat de verkoop door Staal Vlaanderen van een deel van haar Arcelor-aandelen de zaken makkelijker maakt. Ik heb dat ook al in mijn beleidsbrief gezegd. Op een bepaald moment was er in Luxemburg paniek. Ik werd toen naar Luxemburg gevorderd om eens te komen praten met mijn Luxemburgse collega.

We hadden een relatief groot pakket. Eigenlijk had Vlaanderen alle troeven in handen om de grootste aandeelhouder van Arcelor te worden. Het is natuurlijk nooit mijn ambitie geweest om dat te hebben. Dat is zeker niet de opdracht van de Vlaamse overheid.

Door het stelselmatig afbouwen van onze eerste participatie naar 2,6 percent zitten we nu natuurlijk in een veel betere positie om opnieuw te gaan praten om uiteindelijk de 839.000 aandelen te gaan omzetten in nieuwe Arcelor-aandelen, die we op termijn opnieuw kunnen valoriseren. We doen dat op een vrij subtiele manier, zodat we geen beurzen of dergelijke beïnvloeden.

Vermits de huidige aandelen worden gerealiseerd en de opleg op de niet-stemgerechtigde aandelen

zal worden uitgekeerd in Arcelor-aandelen, heeft het Vlaams Gewest er alle belang bij dat onze vertegenwoordiger in de raad van bestuur een maximale waarde van het aandeel nastreeft, wat uiteindelijk samenvalt met de beslissingen van de raad van bestuur.

Welk staalbeleid kan Vlaanderen voeren ? Laten we toch een beetje nuchter zijn. In Sidmar Gent is dat nu 'untouchable'. Dat was trouwens ook het spel dat de Waalse vakbonden aan het spelen waren : Luik sluit om dan het Vlaamse staal naar Luik te brengen in de vorm van ingots. Dat zijn de brute plakken staal die uit de hoogoven komen.

Hoe dan ook, volgens mij is dat niet terzake. Ook in Vlaanderen moeten we nu al proberen om tien tot vijftien jaar vooruit te kijken. We moeten beseffen dat ook op lange termijn zelfs de warme fase aan maritieme toegangen gedoemd is om afgebouwd te worden. Ik ben ervan overtuigd dat we niet zullen kunnen blijven concurreren met productie-eenheden die zich in de nabijheid van mijnen bevinden.

In de staalnijverheid zal uiteindelijk hetzelfde gebeuren als wat nu in de petrochemische sector gebeurt. De grote raffinaderijen zijn zich aan het vestigen waar de olie wordt opgepompt en waar de eerste behandeling zal worden doorgevoerd. Op termijn zullen we geen erts meer vervoeren, zelfs niet meer naar de maritiem gelegen warme hoogovens. Op een bepaald moment zal dat alleen gebeuren naar dit soort productie-eenheden. Daar zullen gewoon de ingots afgeleverd worden. Vandaag moeten we al beginnen na te denken om te anticiperen op die reconversie.

De gedachte dat we in Sidmar nog een derde warme hoogoven gaan bouwen, zal bedrijfseconomisch waarschijnlijk niet kunnen, maar zal ook omwille van de Kyoto-regeling niet wenselijk zijn. We moeten proberen ervoor te zorgen dat Vlaanderen nu maximaal investeert in het ontwikkelen van R&D om stroomafwaartse producten te gaan produceren.

Er komt trouwens een nieuwe warme lijn in Charleroi. Daardoor kunnen we basisproducten aangeleverd krijgen vanuit Charleroi in plaats van uit Bremen. Daardoor zal de vestiging van ALZ in Genk veel rendabeler kunnen functioneren. Voor ons was de deal wat dat betreft niet slecht.

Als Vlaanderen een staalactiviteit wil behouden, zullen we meer dan ooit moeten investeren in al wat te maken heeft met research en development

## Van Mechelen

op het gebied van productieprocessen, hoogwaardige staalproducten en staaltoepassingen. We moeten er vooral ook voor zorgen dat niet alleen onze competitiviteit versterkt wordt – Sidmar heeft daar een zeer hoog niveau in bereikt – en dat we een voorname rol kunnen blijven spelen op het gebied van de transformatie van staal en inox, dat in allerlei afgewerkte producten nodig is zoals bijvoorbeeld in de automobielsector. Dit wordt onderschat in de opleiding van hooggeschoolde technici.

Bij de herstructurering binnen Arcelor en het opgaan van de Vlaamse staalbedrijven in een groter geheel werd op een bepaald ogenblik gevreesd dat alle onderzoeksactiviteiten in het onderzoekscentrum van Sidmar, namelijk OCAS, zou worden afgebouwd en verplaatst naar Frankrijk. Daardoor zouden de onderzoeksinspanningen in Vlaanderen zonder toekomst zijn. Daarop hebben we furieus gereageerd en geïntervenieerd om ervoor te zorgen dat het onderzoek in Vlaanderen zou kunnen blijven. Daarom heeft Staal Vlaanderen, waarin we met een heel kleine raad van bestuur opereren en we bij wijze van spreken binnen de 60 minuten een beslissing kunnen nemen waar een normale instantie weken over doet, onmiddellijk beslist om, in samspraak met de onderzoeksverantwoordelijken in Arcelor, de universiteit en de wetenschappelijke instellingen, een visie uit te bouwen over het behoud van betekenisvolle onderzoekscentra in Vlaanderen.

Ik verwijs naar OCAS, het Onderzoekscentrum voor Aanwending van Staal, van Sidmar en naar het onderzoekscentrum voor research bij Métallurgie, het fameuze CRM, en naar de actieve steun van de overheid vanuit het IWT. Door het bundelen van het onderzoekspotentieel in de nabijheid van Sidmar, met OCAS, CRM, de universiteit Gent en door het specialiseren in een beperkt aantal domeinen, kunnen we de toekomst van Sidmar voorbereiden en kunnen we ons in de benchmarking binnen Arcelor dusdanig positioneren dat we een *conditio sine qua non* zijn.

Op de radio heb ik de oproep gedaan dat Vlaanderen en Wallonië elkaar zouden kunnen vinden in dit dossier, zoals in het WTC, het Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor de metaalverwerkende nijverheid, en dat we zouden nagaan in welke mate we in de koudwalserij en in de stroomafwaartse productie, nieuwe concepten, producten en technieken kunnen ontwikkelen, zodat Vlaanderen en het Luikse staalbekken op de Arcelorkaart kunnen blijven. Momenteel onderzoeken we volop – en dit

komt stilaan in een beslissende fase – hoe we een nieuw kenniscentrum kunnen oprichten onder de vorm van een autonome VZW die naast Arcelor ook andere leden zou tellen zoals bijvoorbeeld Umicore of Bekaert. Met betrekking tot de machinebouw zijn we volop bezig met de oprichting van Flanders Mechatronics. Hiermee gaan we massaal investeren in kennis en onderzoek voor de machinebouw, waarin topbedrijven zitten zoals Bekaert, Picanol, New Holland en noem maar op. We zullen proberen kennis op te bouwen in staal en in afgeleiden van staal en inox waardoor we een leidinggevende positie kunnen uitbouwen.

Over de financiering zijn een aantal constructies in opmaak. Het is de bedoeling een deel van de valorisatie van aandelen van Arcelor te reserveren voor investeringen in zo'n kenniscentrum. Het geld dat we incasseren door verkoop van aandelen zullen we investeren in de toekomst waardoor we R&D-capaciteit zouden kunnen opbouwen.

Op dit ogenblik hebben we een aantal ramingen klaar. We denken dat we een onderzoekspotentieel van ongeveer 160 medewerkers kunnen uitbouwen met een globaal budget van 20 miljoen euro, waarvan 40 procent wordt gefinancierd door de overheid en de rest door Arcelor en alle partners van CRM. Zo zorgen we ervoor dat we de toekomst van bedrijven zoals ALZ en Sidmar op lange termijn veilig kunnen stellen.

Wat mij betreft, krijgt dit verhaal een vervolg. Onze bestuurder heeft zijn verantwoordelijkheid in de raad van bestuur genomen. Ik reik de hand aan Wallonië om toekomstgericht samen na te denken en onderzoek te ontwikkelen over het voorbereiden van nieuwe producten die we in Vlaanderen en eventueel ook in Wallonië kunnen ontwikkelen.

**De voorzitter** : De heer Schuermans heeft het woord.

**De heer Eddy Schuermans** : Mijnheer de minister, uw antwoord was uitgebreid en goed onderbouwd, dat zijn we gewoon, maar u verdrinkt de vis.

Mijn punt was dat er een grote discrepantie bestaat, zoals ook in het Telenet-dossier, tussen enerzijds het zakelijk goed onderbouwde optreden binnen de raad van bestuur namens het Vlaams Gewest, een houding die u ook steunt, en anderzijds de erg gratuite en misplaatste publieke optredens van uw collega's. In het vorige dossier hekelde minister vice-president Stevaert publiek het beleid van Telenet en de prijszetting, wat totaal misplaatst is in de logica die u hebt verwoord. Hier zijn het de

## Schuermans

minister-president en de federale eerste minister die de indruk geven mee op te stappen in het Europees front tegen een grote staalgroep waarin we participeren. Ik kan goed leven met een zakelijke benadering binnen structuren waar men verantwoordelijkheden heeft, maar dan zou het publieke optreden op dezelfde serene manier moeten worden gevoerd.

Voor u is het moeilijk daarop te antwoorden. De interpellatie was trouwens ook gericht aan de minister-president om hem te confronteren met enerzijds het goed onderbouwde optreden binnen de raad van bestuur en de gratis publieke verklaringen. Daarover blijf ik op mijn honger.

**De voorzitter** : Minister Van Mechelen heeft het woord.

**Minister Dirk Van Mechelen** : Laat ons ernstig blijven. Ik hou niet van verwijzingen naar het verleden, maar als u het hebt over gratis verklaringen, dan wil ik bij de VRT wel video's opvragen over wat er gebeurd en gezegd is in de tijd van Renault Vilvoorde.

Een overheid die met een dergelijke beslissing wordt geconfronteerd, zoekt steun en partners om het debat aan te gaan. Het spreekt vanzelf dat de federale overheid en de minister-president gevoelig zijn voor 1.700 jobs. Het zou maar erg zijn mocht dat niet het geval zijn, al is het maar omdat de sociale zekerheid vandaag nog een federale bevoegdheid is en we er belang bij hebben om dat in het oog te houden.

Er is bij mijn weten nooit beslist, noch door de premier noch door de minister-president, dat wij front zouden vormen tegen een niet-economisch verantwoord beslissing. Volgens mij is het wel perfect mogelijk dat we nagaan wat we in ruil kunnen krijgen voor de afbouw. Eén van de beslissingen die in dat kader zijn genomen, is het bouwen van een warme lijn voor inox in Charleroi die een verschuiving van tewerkstelling met zich meebrengt en voor Vlaanderen rechtstreeks gunstig is.

Er moet volgens mij kunnen worden gepraat over het ritme waarbinnen men die ovens sluit. Er is op 23 januari beslist om niet meer te investeren in die ovens. Wil dat dan zeggen dat men ze gisteren had moeten sluiten ? Neen, dat is een heel proces. We moeten elkaar proberen te vinden en elkaar steunen en nagaan hoe dit kan op een economisch en sociaal verantwoorde manier.

Ik heb 's middags gereageerd nadat dit 's ochtends bekend was geworden. Ik blijf geloven in de toekomst. Dit past volledig in de strategie van Europees commissaris Busquin inzake onderzoek en ontwikkeling. We proberen allianties aan te gaan met meerdere lidstaten om te komen tot een bundeling van de krachten. Ik vind dus niet dat er gratis uitspraken zijn gebeurd. Ieder heeft op zijn niveau de politieke verantwoordelijkheid genomen die hij moet nemen.

**De heer Eddy Schuermans** : Daarmee ben ik het absoluut niet eens. Zowel in het Telenet-dossier als in dit dossier is er een wereld van verschil tussen de zakelijke benadering die u en de vertegenwoordigers in de structuren er op na houden en bepaalde publieke optredens.

**De voorzitter** : De heer Van Goethem heeft het woord.

**De heer Roland Van Goethem** : Mijnheer de minister, als ik me niet vergis, heb ik u horen zeggen dat, los van het feit dat het bedrijfseconomisch niet verantwoord zou zijn in Zelzate nog een derde oven te maken, we dat zelfs niet zouden kunnen als gevolg van de ratificatie van het Kyoto-protocol. Dus als het bedrijfseconomisch wel verantwoord zou zijn, zouden we het ook niet kunnen doen ?

**Minister Dirk Van Mechelen** : Regeren is vooruitzien. In de olieraffinaderij krijgen we een brongeorichte verschuiving van een aantal processen : men gaat bedrijven bouwen bij de plaats waar olie wordt opgepompt. Ik kan me voorstellen dat men in de toekomst dit soort hoogovens gaat bouwen op de plaats waar de ontginning van erts plaatsvindt. Als men weet dat men een overcapaciteit heeft, dan sluit men alle landinwaartse hoogovens. Tussen een hoogoven sluiten en een derde nieuwe hoogoven bouwen is er natuurlijk een hemelsbreed verschil. We moeten eerlijk zijn. Ofwel laat men de Kyoto-doelstellingen los, maar ik heb nog niet veel mensen daarvoor horen pleiten. Ofwel probeert men dat Kyoto-proces onder controle te houden. De heer Penris zit al te knikken. We zijn allebei Antwerpenaren. We weten wat er ons boven het hoofd hangt wat de petrochemie betreft. We moeten dat doen op een verantwoorde manier. Dan kan het wel eens dat we keuzes moeten maken. Persoonlijk vind ik dat we moeten proberen ons verder te specialiseren in het proces van de koudwalserijen, dat veel meer toekomst heeft. Logistiek heeft Vlaanderen trouwens een ideale locatie, als we bekijken over welke afvoercapaciteit naar heel West-Europa we beschikken. We moeten vandaag beginnen nadenken over de vraag hoe we die toe-



## Van Mechelen

komst kunnen uitbouwen. Dat is een aanpak die verschilt met die in Wallonië. Daar zei de heer Gandois in 1984 dat er binnen 25 jaar een probleem zou zijn. Men heeft dat dan 25 jaar lang vergeten, tot het probleem opdook. Een Belgisch premier zei steeds dat hij een probleem pas zou oplossen als het zich stelde. Dat is niet mijn filosofie. Ik probeer nu na te denken over wat we kunnen doen om dat probleem te voorkomen.

**De heer Roland Van Goethem :** Nu gaf u een reeks bedrijfseconomische argumenten. Mijn punt was echter : zelfs al was het bedrijfseconomisch verantwoord, dan nog zouden we het niet kunnen als gevolg van het Kyoto-protocol. Klopt die stelling ?

**Minister Dirk Van Mechelen :** Over het Kyoto-protocol wil ik wel eens het debat aangaan. Ik denk dat u weer een vergissing maakt wat dat betreft. Bedrijfseconomisch denken en het Kyoto-protocol zijn geen twee tegengestelde dingen. Een wereld die niet meer leefbaar is, is bedrijfseconomisch niet verantwoord. Of we dat nu graag hebben of niet, we zullen onszelf aan een zekere regulering moeten onderwerpen om het doel te bereiken. En dat doel bereikt men niet alleen. Dit is een afspraak die door de wereld is gemaakt om dit te bereiken. Dit heet duurzame ontwikkeling, zodat er ook morgen nog iets mogelijk zal zijn. Dat kortetermijndenken stoort me vreselijk in de politiek. We vertegenwoordigen 6 miljoen Vlamingen. We moeten erin slagen om op iets langere termijn te denken dan die tot morgen of overmorgen. Anders zijn we verkeerd bezig.

**De voorzitter :** Het incident is gesloten.

---

### Vraag om uitleg van de heer Eddy Schuermans tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de mogelijkheid om de bouwactiviteiten in Limburg aan te zwengelen met LRM-middelen

**De voorzitter :** Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Schuermans tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de mogelijkheid om de bouwactiviteiten in Limburg aan te zwengelen met LRM-middelen.

De heer Schuermans heeft het woord.

**De heer Eddy Schuermans :** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, er loopt een rode draad door de drie opeenvolgende vragen deze ochtend. Ik moet u opnieuw confronteren met een uitspraak van een collega van u, in dit geval minister Gabriels. Deze heeft zich trouwens met betrekking tot het Kyoto-protocol ook wel eens laten gaan. Bij onderhandelingen over een nieuwe regering zou hij dit protocol terug aan de orde willen stellen, daar hij het niet eens kan zijn met de normen en de doelstellingen die vandaag voorliggen. Dat wordt nog boeiend voor degenen die straks met hem aan de tafel gaan zitten, als hij erbij is.

In mei van vorig jaar heeft minister Gabriels een budget van 25 miljoen euro in het vooruitzicht gesteld om de socialewoningbouw in Limburg nieuwe impulsen te geven. Het zou gaan over een rollend fonds. Dat geld zou komen van het Limburgfonds, aldus de minister, hoewel dit fonds toen eigenlijk al niet meer bestond. Dat zal dus een vergissing zijn geweest. Het Limburgfonds werd immers in maart van hetzelfde jaar opgeheven. Het zou dus gaan over middelen van het Limburgfonds, de LRM en het huisvestingsbudget van de Vlaamse Gemeenschap. Voor dat laatste is minister Gabriels wel bevoegd. Voor de LRM bent u dat. Daarom richt ik deze vraag aan u. Het is al een hele tijd geleden sinds die mededeling van uw collega.

De Confederatie Bouw merkt op dat er inzake openbare werken, ook op het gemeentelijke vlak, sprake is van laagconjunctuur. Misschien is er sprake van een cyclus, na gemeenteraadsverkiezingen is er altijd een terugval. Maar er zijn wellicht ook andere redenen. Het lijkt de confederatie misschien zinvol om LRM-middelen ter beschikking te stellen van de gemeenten. Deze zouden dan tegen lage prijzen op de markt activiteiten kunnen realiseren. Op termijn zou dat geld worden terugbetaald aan de LRM. Op die manier zou men zelfs kunnen beantwoorden aan de opgelegde rendementsverplichting. Een andere mogelijkheid werd in het vooruitzicht gesteld door minister Gabriels. Hij had het over 25 miljoen euro. De Confederatie Bouw Limburg is bescheidener en heeft het over een budget van 15 miljoen euro, wat ook niet niets is. Daarmee zou men versneld sociale woningen kunnen bouwen, die verkopen en met de opbrengst nieuwe woningen bouwen. Dat is een rollend fonds. In Limburg kenden we dat al, naar aanleiding van het zogenaamde Witte Donderdagakkoord, dat nu toch al een tijdje geleden is. Dit scenario zou zich ook kunnen lenen tot publiek-private samenwerking.

**Schuermans**

Ik heb gezien dat ook mijn partijgenote, mevrouw Heeren, minister Gabriëls heeft herinnerd aan zijn uitspraken op haar vraag van mei 2002. Het antwoord was wat ontwijkend, vond ik. Vandaar mijn vragen aan u, specifiek over de LRM. Kunt u leven met het idee dat de LRM geld zou verstrekken aan openbare besturen – in dit geval lokale besturen – om bouwactiviteiten aan te trekken? Zou dit eventueel kunnen zonder rendementsverplichting, indien we dit beschouwen als een hefboomproject? Wat is uw mening om met LRM-middelen een rollend fonds voor sociale woningbouw te financieren?

**De voorzitter** : De heer Boutsen heeft het woord.

**De heer Matthieu Boutsen** : Mijnheer de voorzitter, ik wil me even aansluiten bij de vraag van mijn provincie- en gouvengenoot. Ik wil ingaan op de investeringen van de gemeenten. Zoals aangehaald is dit inderdaad een cyclisch verschijnsel. Een oplossing zou zijn om de gemeenteraadsverkiezingen driejaarlijks te organiseren. Dit fenomeen doet zich overal voor. Maar op dit ogenblik, met deze lage rentestand, zouden de gemeenten geen problemen moeten hebben om een krediet te bekomen van Dexia. Dit is eigenlijk geen financieel probleem. Het is een politiek probleem.

Ik ga akkoord met de vraag over een rollend fonds voor sociale woningen. Bij de middenstand is er ook een sociale groep, meer bepaald de startende ondernemers. Dat is de minderbegoede klasse van de middenstand. Waarom denken we niet aan een rollend fonds voor de aankoop van een handelspand voor jonge ondernemers?

Ik vind de vraag van de heer Schuermans nogal delicaat omdat hij suggereert de LRM-middelen buiten Limburg te gebruiken. Als Limburger kan ik daar niet akkoord mee gaan.

**De heer Eddy Schuermans** : Het gaat wel degelijk over sociale woningen in Limburg.

**De heer Mathieu Boutsen** : Dat was niet duidelijk. In dat geval, sluit ik me volledig aan bij uw vraag om uitleg.

**De voorzitter** : Het wordt echt tijd dat elke provincie zo'n fonds krijgt. Limburg heeft echt een luxe-probleem.

De heer Stassen heeft het woord.

**De heer Jos Stassen** : Mijnheer de voorzitter, moest het niet zo ernstig zijn, dan was het bijna grappig dat er allerlei wilde ideeën worden gespuid die getuigen van weinig verantwoordelijkheidszin. Er worden allerlei spitsvondigheden gezocht om het geld van de LRM op te krijgen. Dat is een pijnlijke situatie.

**De voorzitter** : Mijnheer de minister, er is hier al dikwijls gepraat over de LRM-middelen. Er is ooit gezegd dat er komaf gemaakt moest worden met het feit dat de maatschappijen beheerders zijn van de middelen. Er is toen gepleit om van de middelen enveloppen te maken en die te gebruiken voor toekomstgerichte investeringen, zoals de Limburgse universiteit. De enveloppen zijn ook vastgelegd. Ik begrijp dan ook niet waarom er steeds weer vragen worden gesteld over wat er met het geld moet gebeuren.

Minister Van Mechelen heeft het woord.

**Minister Dirk Van Mechelen** : Mijnheer de voorzitter, ik sluit me volledig aan bij uw slotconclusie. Als bevoegd notaris van het Limburgfonds, slaat een en ander me steeds weer met verbijstering. De socialewoningbouw in Vlaanderen houdt ons allemaal bezig. Ik heb het bijzonder moeilijk met de benadering ad hoc vanuit één provincie die weliswaar over een fonds beschikt met aanzienlijke middelen. Dit is echter een vrij eenzijdige benadering van een problematiek die in heel Vlaanderen bestaat.

Mijnheer Schuermans, in het decreet van 13 juli 1994 en de beheersovereenkomst van 1 januari 1999 met betrekking tot de Vlaamse Investeringsmaatschappij werd nadrukkelijk bepaald dat de LRM zich moet toeleggen op projecten ter ondersteuning van de reconversie in Limburg. In het decreet werd inderdaad vermeld dat de LRM een investeringsmaatschappij is met de rechtsvorm van een naamloze vennootschap, dat de regels van de handelsvennootschappen op haar van toepassing zijn en dat alle handelingen daarin moeten passen.

De operationele doelstellingen van de LRM werden in de beheersovereenkomst vastgelegd. We kunnen die niet te pas en te onpas aanpassen aan nieuwe ideeën. Het gaat om het beheer van haar activa, met name het beleggen van de vrije fondsen op de geld- en kapitaalmarkt. Ten tweede is er de aanwending van de activa of de investeringsrol van de LRM. Dat houdt het ondersteunen in van de economische ontwikkeling in de provincie Limburg door de aanwending van de activa in ondernemingsgebonden initiatieven. De LRM moet daarbij

## Van Mechelen

steeds in een exitformule voorzien. De LRM moet middelen ter beschikking stellen van bestaande of nieuwe ondernemingen waarbij ze in regel een minderheidsaandeel moet aanhouden. U weet dat ik er in alle contacten met de LRM op aandrang dat ze op dat vlak een actievare rol moet spelen. Tot slot is er het beheren en afwikkelen van verbintenissen uit het verleden die voortspruiten uit de mijnsluitingen. Het betreft hier voornamelijk de sanering van de mijnterreinen en de restauratie en sloop van mijngebouwen. Het is misschien eens interessant om daarover van gedachten te wisselen. Ik ben enkele weken geleden op werkbezoek geweest bij de LRM. Ik heb gezegd dat het tijd wordt te bepalen hoeveel geld er wordt gestopt in het verleden en hoeveel in de toekomst van de provincie. Dat vind ik een even belangrijk debat.

Na lang wikken en wegen heeft de Vlaamse regering op 19 juli 2002 een raambeslissing genomen. Ik heb die bij de bespreking van de beleidsbrief in het parlement uitgedeeld. Andermaal werd vastgelegd welke middelen waarvoor dienen. Voor de financiering van de niet-rendementsgebonden opdrachten hebben we enveloppen bepaald. Voor de rendementsgebonden activiteiten moet de LRM 228,8 miljoen euro voorbehouden onder de vorm van een rollend investeringsfonds voor de verschaffing van risicokapitaal, voor projecten ter ontwikkeling van bedrijventerreinen, voor afvalverwerking, energie, water en voor de activiteiten van de NV Mijnschade bij de bemaling van het Limburgs mijngebied.

Voor de financiering van de niet-rendementsgebonden projecten, met name de acht projecten uit het STAP-plan, hebben we in een enveloppe voorzien van 146,97 miljoen euro, waarvan 107,1 miljoen euro meteen kan worden opgevraagd en waarvan 39,28 miljoen euro nog moet worden gegenereerd uit toekomstige opbrengsten. Er is ook een opsplitsing : de LRM focust zich op de rendementsgebonden activiteiten en Lisom op niet-rendementsgebonden activiteiten binnen de spelregels zoals bepaald in de raambeslissing. Voor een aantal projecten zorgt dat bij mijn lieve collega's voor zure oprispingen.

De Vlaamse regering kan niet ingaan op uw verzoek om de LRM te belasten met het verstrekken van goedkope leningen aan Limburgse gemeenten of om een rollend fonds voor socialewoningbouw in Limburg op te richten. Als we al zouden menen dat dergelijk fonds nodig is, moet dat een Vlaams fonds zijn. U doet alsof er in de andere provincies

andere burgers wonen. Ik sluit me op dat vlak aan bij de heer Stassen en Boutsen.

Indien de Vlaamse overheid een rollend fonds zou willen financieren, kan ze perfect op de kapitaalmarkt terecht. Ik wil er overigens op wijzen dat de reconversie van de saneringslening in Antwerpen momenteel wordt afgesloten met een tarief van 4,97, te verminderen met 0,12 indien een gewestwaarborg wordt verstrekt.

Gelet op het decreet, op de beheersovereenkomst en op de kaderbeslissing, zie ik, tenzij onze Limburgse vrienden er anders over zouden denken, geen reden om niet uit te voeren wat we minutieus hebben gewikt en gewogen.

**De voorzitter** : De heer Schuermans heeft het woord.

**De heer Eddy Schuermans** : Als ik het goed begrijp, maakt het plan van minister Gabriëls om 25 miljoen euro op deze manier in te zetten weinig kans. Ik druk me hier voorzichtig uit.

Wat de algemene aanwending van de middelen betreft, pleit ik er al lang voor om deze middelen op relatief korte termijn op een degelijke manier te gebruiken. Oneigenlijk gebruik van deze middelen moet uiteraard worden vermeden.

Het lijkt me niet zo dom om ook eens na te denken over het aanwenden van deze middelen voor de sociale woningbouw. Mijns inziens moet het mogelijk zijn om formules te ontwikkelen om deze middelen hiervoor aan te wenden. Er zijn immers veel fantaisistischer projecten ingediend. Dit geldt tevens voor de niet-rendementsgebonden projecten. Ik ben er overigens van overtuigd dat, onder meer omwille van de rendementsverplichtingen, de meeste van deze projecten de finale toetsing niet zullen doorstaan.

In bepaalde omstandigheden hoeft de sociale woningbouw geen gek denkspoor te zijn. Er zijn projecten die ik heel wat minder zie zitten. Ik denk niet dat ik hier een dwaze vraag heb gesteld. De Confederatie Bouw Limburg heeft ons de hand gereikt. Ik besef evenwel dat de huidige rentevoet de privé-markt zeer aantrekkelijk maakt.

Het is sowieso een goede zaak dat de minister het standpunt van de Vlaamse regering duidelijk heeft vertolkt.

**De voorzitter** : De heer Boutsen heeft het woord.

**De heer Mathieu Boutsen** : Mijnheer de minister, u bent niet ingegaan op mijn suggestie om de midstand een duwtje in de rug te geven. In deze periode van laagconjunctuur lijkt dit me nochtans nuttig. Heel wat mensen voelen zich geroepen om een zelfstandige activiteit te ontplooien. De Vlaamse regering zou op dit vlak eens een inspanning kunnen leveren. Mijn vragen hierover zijn evenwel onbeantwoord gebleven.

**De voorzitter** : Minister Van Mechelen heeft het woord.

**Minister Dirk Van Mechelen** : Mijns inziens heb ik die vragen wel degelijk beantwoord. Het verstrekken van risicokapitaal aan startende of doorgroeivende ondernemingen behoort tot de core business van de LRM. Of dit venture capital wordt aangevend om een camionette of een handelspand te kopen, zal me worst wezen. De LRM moet deze ondernemingen risicokapitaal verschaffen.

Tijdens de bespreking van de beleidsbrief heeft de heer Boutsen erop aangedrongen uit het vaarwater van de banksector te blijven. Hij heeft toen verklaard dat de LRM zich tot het verschaffen van risicokapitaal moet beperken.

Als ik één verdienste heb, is het wel het feit dat ik de LRM geen tweede GIMV op Limburgs niveau heb laten worden. Ik heb ervoor gezorgd dat de LRM risicokapitaal verstrekt aan kleine ondernemingen. De spelregels zijn nadrukkelijk in het jaarverslag opgenomen. Het is niet nodig een apart fonds op te richten om dit doel te bereiken. Het instrument bestaat reeds. Het verschaffen van risicokapitaal behoort tot de core business van de LRM. Of dit geld voor gebouwen of voor materieel bestemd is, speelt geen enkele rol. We hebben geen nieuw fonds nodig.

Indien iedereen vindt dat er een rollend fonds voor de sociale woningbouw moet komen, moet dit fonds mijns inziens op Vlaams niveau worden opgericht. Het huidige decreet, de beheersovereenkomst en de kaderbeslissing van 19 juli 2002 voorzien niet in een dergelijk fonds. Niets belet de Vlaamse regering om op haar initiële beslissing terug te komen. Indien de Vlaamse regering zou beslissen een dergelijk fonds op te starten, zou dit evenwel op het Vlaams en niet op het Limburgs niveau moeten gebeuren. Op dat punt geef ik de voorzitter en de heer Stassen gelijk.

Wat het beheer van de LRM betreft, is het steeds een van de uitgangspunten geweest om, waar mogelijk, reguliere Vlaamse middelen aan te wenden.

LRM-middelen kunnen enkel worden ingezet om versterkende projecten voor de provincie Limburg te financieren.

De heer Schuermans twijfelt aan een aantal projecten. Ik wil er evenwel op wijzen dat deze projecten door de provincieraad en de bestendige deputatie van de provincie Limburg zijn goedgekeurd. De Vlaamse regering heeft deze projecten gewoon overgenomen. Iedereen weet wie in deze provincieraad en in deze bestendige deputatie zetelt.

Conform de beslissing van 19 juli 2002, waak ik over de correcte en zo transparant mogelijke aanwending van dit geld. Hoewel een aantal personen dit zeer spijtig vinden, zal ik hierover blijven waken zolang ik op deze stoel zit en zolang ik deze verantwoordelijkheid draag.

**De heer Eddy Schuermans** : Ik vrees dat een aantal spraakmakende hefboomprojecten de toetsing niet zullen doorstaan. Ik vrees dat een aantal zeer fantastische projecten de eindstreep niet zullen halen. Deze toetsing van de projecten is terecht ingevoerd. Op termijn zullen we dit systeem evalueren.

**Minister Dirk Van Mechelen** : Ik heb in deze commissie beloofd dat die evaluatie er komt. We zullen hier strikt en streng op toezien. Indien we de politieke beslissing nemen dat er iets moet komen, belet niets ons de teugels te vieren. We moeten evenwel op voorhand een zicht op het rendement of op het terugverdieneffect hebben. Indien ik kan aantonen dat dit rendement er niet zal zijn, zal ik er geen geld aan besteden.

Daarnet is de naam van een welbepaald Iepers bedrijf gevallen. Ik herinner me zeer goed wat me indertijd is gevraagd en wie het me heeft gevraagd. Ik veronderstel dat die informatie in mijn memoires zal terechtkomen. Ik heb op dit vlak steeds de grootst mogelijke voorzichtigheid aan de dag gelegd.

**De voorzitter** : De heer Boutsen heeft het woord.

**De heer Mathieu Boutsen** : Ik heb er indertijd voor gepleit uit het vaarwater van de banken te blijven. De maatregelen die ik bedoel, houden ons net uit het vaarwater van de banken. Omwille van de risico's zijn de banken op dit terrein gewoonweg niet aanwezig. Een beginnend ondernemer die, zonder rendementscijfers, ervaring of eigen kapitaal, naar een bank stapt, zal niet aan zijn trekken komen. Ik zou deze mensen de nodige middelen willen verstrekken.

**Boutsen**

Ik zou hier tevens willen aankondigen dat ik een voorstel van resolutie heb ingediend om deze problematiek eens grondig te onderzoeken.

**De voorzitter** : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.58 uur.*

---